

גבולות היחידה: במדבר ט, ו-כג

נושאי היחידה: 1. פסח שני

2. הנסיעה והחנייה על-פי הענן

כתבה: מוריה שטרן

הסבר כללי:

שיעור זה מתחלק לשניים – פסח שני וההליכה לפי עמוד הענן. המסר המרכזי מפסח שני: יש הזדמנות נוספת! ניתן לחזור בתשובה, ניתן לתקן, יש סיכוי לשיפור ואין ייאוש. אם האנשים הטמאים לא היו פונים למשה – לא היה פסח שני. המסר המרכזי מההליכה לפי הענן – תלות מוחלטת בקב"ה, ידיעה שהוא מוביל אותנו בדרך הטובה ביותר אל היעד הטוב ביותר.

פתיחה – פעם אחת בלבד:

נביא לכיתה כדור טניס קטן.
נסמן מטרה על הלוח.

נזמין תלמיד שינסה לקלוע למטרה.

נדגיש לתלמיד שיש לו הזדמנות אחת בלבד לקלוע. אם פספס – לא נורא. אבל מותר לו לנסות פעם אחת בלבד.

אחריו נקרא לעוד מספר תלמידים שינסו אף הם לקלוע. כל מי שניסה – חוזר למקומו. לאחר שכל התלמידים נכשלים נקרא שנית לתלמיד הראשון, נמסור לו את הכדור ונגיד לו במפתיע: "החלטנו להעניק לך הזדמנות נוספת לקלוע למטרה". כך נעשה עם כל תלמיד ותלמיד. נדון (גם תלמידים שלא השתתפו בתרגיל רשאים לענות):

- איך הרגשתם לאחר הפעם הראשונה?
 - איך הרגשתם כשהודיעו לכם פתאום שאתם זכאים לניסיון נוסף?
- נסכם: כולכם רציתם להצליח בפעם הראשונה, אך לא הצלחתם. חזרתם למקומכם מאוכזבים. פתאום הגיעה הזדמנות נוספת והפיחה בכם תקווה. כך בדיוק היה לעם ישראל במדבר, אלא שההזדמנות השנייה הגיעה בעקבות הבקשה של העם ולא יוזמה של משה או של הקב"ה. האם אתם יודעים על מה מדובר?

עיון בפסוקים – ו-יד - פסח שני:

"וְיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם, וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא; וַיִּקְרְבוּ לְפָנַי מִשָּׁה וַלְפָנַי אֶהְרֶן בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו: אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם; לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְּרִיב אֶת קָרְבַּן ה' בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשָּׁה: עֲמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מִה

יצוה ה' לְכֶם.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: אִישׁ אִישׁ כִּי יְהִיֶה טָמֵא לְנַפְשׁוֹ אוֹ בְדַרְךְוּ רַחֲקָה לְכֶם, אוֹ לְדַרְתֵיכֶם, וְעָשָׂה פֶסַח לֵה' בַּחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם, בֵּין הָעֶרְבִים יַעֲשֵׂה אֹתוֹ: עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ. לֹא יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר, וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ בוֹ; כָּכֵל חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשֵׂה אֹתוֹ. וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טָהוֹר וּבְדַרְךְוּ לֹא יְהִי, וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּי: כִּי קָרְבַן ה' לֹא הִקְרִיב בְּמַעֲדוֹ, חָטְאוּ יִשְׂאֵה הָאִישׁ הַהוּא. וְכִי יִגֹּר אֶתְכֶם גֵּר, וְעָשָׂה פֶסַח לֵה' כְּחֻקַּת הַפֶּסַח וְכַמִּשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֵׂה. חֻקָּה אַחַת יְהִי לְכֶם וְלַגֵּר וְלַאֲזָרָח הָאֶרֶץ".

נבקש מכל תלמיד לקרוא שנית בשקט את פסוקים ו-ח ולתאר את הסיטואציה. סביר להניח שישמעו תשובות כמו: היו אנשים שרצו להקריב קרבן פסח אבל היו טמאים, והם מבקשים ממשה הכוונה כיצד לנהוג. משה אינו יודע ומעביר את השאלה הלאה, לקב"ה.

נקשה על מי שעונה כך:

- א. למדנו שמותר להקריב את הפסח בטומאה (רש"י פסוק א), אז איך פתאום יש בעיה?
(תירוץ הקושיה: "טומאה הותרה בציבור". כשכל הציבור טמא טומאת מת – אפשר להקריב את הפסח בטומאה. אבל כשכולם טהורים, כמו במדבר, ורק כמה אנשים טמאים – הם אינם יכולים להקריב את הפסח בטומאה).
- ב. מציאות של אנשים שנטמאו איננה נדירה. מדוע משה לא יודע לענות להם? הרי וודאי שאם הם טמאים הם אינם יכולים להקריב. למה משה צריך להעביר את השאלה לקב"ה?

אלא שכאן החידוש הגדול הוא: מדובר על אנשים שנטמאו והחלו תהליך טהרה. כדי להיטהר מטומאת מת צריך שבעה ימים שלמים, כלומר עד השקיעה. כאן מדובר על אנשים שיום י"ד בניסן הוא היום השביעי לטהרתם! יוצא שבעת הקרבת קרבן פסח (הנעשה בצהרי יום י"ד בניסן), הם עדיין טמאים, אך בלילה (תחילת ט"ו בניסן, ליל הסדר) בעת אכילת הקרבן – הם כבר טהורים (כי כבר שקעה השמש). ובמציאות כזו משה באמת אינו יודע את התשובה. הרי אם י"ד בניסן הוא בתוך השבוע של הטומאה – וודאי שאינם יכולים להקריב. אם הוא לאחר ההיטהרות – וודאי שהם יכולים להקריב. אלא שכאן זה מצב ביניים. זה היום השביעי, בבוקר הם טמאים ובלילה כבר טהורים.

חוץ מתשובה זו ישנם פירושים נוספים מי היו האנשים הללו, הטמאים¹:

א. אלו היו נושאי ארונו של יוסף² ולכן הם מתרעמים: "אנחנו עושים שליחות ציבורית

¹ מובאים כאן שלושה פירושים, שלושתם מדברים על אנשים שנטמאו הרבה קודם לכן אך טרם נטהרו. סותר את הדעה שהבאנו קודם שמדובר על אנשים שהיום השביעי לטהרתם חל ב-י"ד בניסן. חשבנו שכדאי להביא את כל הדעות, כולן יפות וחשובות.
² על פי ספרי "בהעלותך" פסקה ס"ח.

- ומביאים את יוסף לקבורה בארץ-ישראל, כפי שביקש, ובגלל זה נפסיד מצווה?"
- ב. אלו היו מישאל ואליצפן שנטמאו בעקבות פטירתם של נדב ואביהוא³.
- ג. כל שבט לוי – שנטמאו בגלל שהרגו 3000 איש שחטאו בחטא העגל⁴.

מה אתם חושבים על אותם אנשים שפונים אל משה ומבקשים לקחת חלק למרות שהם טמאים? אלו אנשים גדולים ומיוחדים, אנשים שאוהבים את ה' ואת המצוות. הם כל כך אוהבים עד שאינם מוכנים לוותר! הם רוצים הזדמנות שנייה, נוספת.

תנסו לחשוב על עצמכם כשאתם מאוד רוצים להשיג דבר מה. אתם פונים פעם ראשונה ומקבלים תשובה שלילית. כיוון שאתם מאוד רוצים להשיג את אותו דבר – קשה לכם להשלים עם התשובה ואתם מנסים שוב ושוב. ככה גם אותם אנשים. הם ידעו שבאופן פשוט הם אינם יכולים להיות שותפים אך מאוד השתוקקו לקחת חלק – והחליטו לפנות אל משה. יכול להיות גם שאותם אנשים חששו מעונש, הרי מי שלא מקריב קרבן פסח עונשו כרת. אלא שיש חילוק בין מי שעושה זאת במזיד (ואז אכן חייב כרת) ובין מי שהוא שוגג או אנוס (כמו במקרה הזה).

משה אומר לאותם אנשים: "עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעָה מֵה' יְצִיָּה ה' לָכֶם". איזו גדולה נפלאה של משה שידוע להודות כשהוא אינו יודע. ענווה גדולה. הרי הוא המנהיג, הוא החכם והוא הצדיק – ואיך הוא לא יודע?

תשובת ה':

הקב"ה מרחיב את התשובה ו"מנצל את ההזדמנות" לפסוק הלכה לא רק לטמאי מת אלא לכל מי שטמא בכל סוג טומאה שהוא (גם זבים / זבות / מצורעים / מצורעות) וגם למי שהוא "בדרך רחוקה". "דרך רחוקה" פירושו אדם שבעת שחיטת קרבן פסח היה "מחוץ לאסקופה" – כלומר מחוץ לפתח העזרה, או בדרך רחוקה כפשוטו, ואז זה לא נחשב שהיה נוכח בשחיטה וממילא לא יוכל לאכול את הקרבן⁵.

הפתרון: הזדמנות שנייה. מי שפספס את ההזדמנות של י"ד בניסן ניתנת לו הזדמנות אחרת בדיוק חודש אחר כך, ב- י"ד באייר. "פסח שני". גם כאן יש מצות ומרורים, אלא שבפסח שני מותר שיהיה עימו חמץ בבית⁶.

שאר הדברים חוץ מחמץ – זהים לפסח ראשון, כמו שמפורש בפסוק י"ב: "כָּל חֶקֶת הַפֶּסַח

³ שם, שם.

⁴ חידושי הגרי"ז הלוי, ירושלים תשכ"ג, עמוד 68

⁵ מדובר על אדם שמביא קורבן ולא יכול להיכנס להקריבו. לכן הוא נחשב "בדרך רחוקה".

⁶ פסחים פרק ט' משנה ג': "מה בין פסח ראשון לשני? הראשון אסור ב"בל יראה ובל ימצא", והשני – חמץ ומצה עימו בבית".

יעשו אתו".

פסוק יג מדגיש שנית שמדובר רק על מי שבאמת לא יכול היה להקריב את הפסח במועדו. כי מי שטהור או לא היה בדרך רחוקה – "וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה". פסוק יד מדבר על הגרים, אנשים שהצטרפו לעם-ישראל ולא נולדו כיהודים. כל דיני הפסח וחוקותיו חלים גם עליהם ככל שאר היהודים. אם התגייר לפני פסח ראשון – שיקריב אותו במועדו. ואם בין שני הפסחים – שיצטרף למקריבים בפסח שני.

חלק שני:

פסוקים טו-כג – הנסיעה והחנייה על פי הענן

"וּבְיוֹם הַקִּיָּם אֶת הַמִּשְׁכָּן כִּפְסֵה הָעֲנָן אֶת הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל הָעֵדוּת; וּבְעֶרְבֵי יְהִי־עַל הַמִּשְׁכָּן כְּמִרְאֵה אֲשֶׁר עַד בְּקָר. כֵּן יְהִי־תַמִּיד, הָעֲנָן יִכְסֶּנּוּ וּמִרְאֵה אֲשֶׁר לִילָה. וְלִפִּי הָעֲלֹת הָעֲנָן מֵעַל הָאֹהֶל, וְאַחֲרֵי כֵן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וּבְמִקּוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן שֵׁם הָעֲנָן - שָׁם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל פִּי ה' יִחַנוּ: כָּל יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הָעֲנָן עַל הַמִּשְׁכָּן יִחַנוּ. וּבְהֶאֱרִיךְ הָעֲנָן עַל הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים, וְשָׁמְרוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת מִשְׁמֶרֶת ה' וְלֹא יִסְעוּ. וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִי־עַל הָעֲנָן יָמִים מְסֻפָּר עַל הַמִּשְׁכָּן; עַל-פִּי ה' יִחַנוּ וְעַל-פִּי ה' יִסְעוּ. וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִי־עַל הָעֲנָן מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר, וְנִעְלָה הָעֲנָן בַּבֹּקֶר, וְנָסָע; אוּ יוֹמָם וְלַיְלָה, וְנִעְלָה הָעֲנָן וְנָסָע. אוּ יָמִים אוּ חֲדָשׁ אוּ יָמִים, בְּהֶאֱרִיךְ הָעֲנָן עַל הַמִּשְׁכָּן לְשָׁכֵן עֲלָיו, יִחַנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְעוּ; וּבְהֶעֱלֵתוּ יִסְעוּ. עַל-פִּי ה' יִחַנוּ, וְעַל-פִּי ה' יִסְעוּ. אֶת מִשְׁמֶרֶת ה' שָׁמְרוּ, עַל פִּי ה' בְּיַד מֹשֶׁה".

נבקש מהתלמידים לקרוא בשקט את הפסוקים, כל אחד לעצמו, ולספור: כמה פעמים מופיעה המילה "ענן" (11 פעמים), כמה פעמים מופיע השורש "נ.ס.ע" (9 פעמים) וכמה פעמים השורש "ח.נ.ה" (6 פעמים).

שאל: אפילו בלי להבין לעומק את הפסוקים, אפשר לדעת מה הנושא עליו הם מדברים. מהו? (קשור לענן, נסיעה וחנייה).

נזמין שבעה מתנדבים. נסביר להם שכעת הם עם-ישראל במדבר. מלווה אותם עמוד ענן באופן קבוע. אם הענן יורד – הם חונים ומתחילים לעשות פעילות – כל אחד לפי מה שכתוב לו בכרטיס אותו נחלק לו (נספח 1). ברגע שהענן עולה – הם מפסיקים הכול ומתחילים ללכת. הענן יכול להיות מקל של מטאטא. את ה"ענן" נעלה ונוריד בפרקי זמן משתנים, על מנת לבלבל ולהקשות על התלמידים. פעם נוריד ומיד לאחר שיתחילו את הפעילות נעלה, ופעם נמתין זמן רב. כך 4-5 פעמים.

לאחר הפעילות נדון:

- איך הרגשתם? (תלות בענן. מתחילים לבשל אך האוכל לא מוכן ופתאום צריך להתארגן ולנסוע. באמצע משחק מחשב מותח צריך לכבות. צריך לקום באמצע הלילה

מהמיטה, צריך לעצור באמצע המתח בספר. באמצע ספונג'ה, המים כבר על הרצפה – פתאום הענן עולה. באמצע האמבטיה לתינוק מתחילים לנסוע. קשה לנהל חיים תקינים).

- מה המטרה של הקב"ה בכך? וודאי אינו רוצה לצער את עם ישראל... (נשמע את התלמידים אך לא נחוה דעה בעניין. לקראת סוף השיעור תתברר התשובה).

קעת נבין את הפסוקים יותר לעומק:

פסוק טו – חלוקה בין יום ללילה. ביום – עמוד ענן, בלילה – עמוד אש. האם מדובר על אותו עמוד או על שני עמודים שונים שהתחלפו (כמו שמש וירח)? – אותו עמוד. ביום הוא מכסה בצורת ענן, ובערב – "כְּמַרְאֵה אֵשׁ עַד בֶּקֶר".

פסוק טז – נותן מידע חדש – העניין של עמוד ענן / אש הוא תמיד. למה צריך את הפסוק הזה? כי בפסוק הקודם היה כתוב רק "וּבְיוֹם הַקִּיּוֹם אֶת הַמֶּשֶׁן". ניתן היה לחשוב שהעמוד היה על המשכן רק באותו יום. לכן פסוק טז משלים את המידע – העמוד היה שם החל מאותו יום, באופן תמידי.

פסוק יז – המטרה של עמוד הענן – להיות "מורה דרך": כשהוא למטה על המשכן – סימן לחנייה. כשהוא למעלה – סימן לנסיעה.

אילו קשיים עלולים להיות כתוצאה מסימן זה? הרי זה לא מורה דרך רגיל שמחליט מתי לנוע ומתי לנוח. זה מורה דרך שמימי. לזכותו של עם ישראל יאמר שהוא ציית לענן באופן מלא. גם אם הענן "נחת" במקום לא נוח (למשל באמצע שום מקום, לא ליד מקור מים), גם אם הוא נחת לאחר מסע מפרך ומיד עלה שוב ללא שהייתה שהות לנוח. גם אם רק הקימו את האוהלים ומיד היה צורך לפרקם ולהמשיך במסע. גם השכם בבוקר וגם מאוחר בלילה. העם עמד בכל האתגרים ועשה בדיוק לפי הענן, והענן עשה בדיוק לפי ה' (פסוק יח).

פסוקים יט-כב – מתארים את הקשיים בהם עם-ישראל נתקלו – חוסר הוודאות מתי נוסעים ומתי חונים, חוסר הוודאות לכמה זמן חונים.

ובכל זאת – פסוק כג – "עַל-פִּי ה' יִחַנוּ, וְעַל-פִּי ה' יִסְעוּ. אֶת מִשְׁמַרְתְּ ה' שָׁמְרוּ, עַל פִּי ה' בְּיַד מִשָּׁה". ישראל מתגלים במלוא הדרם, ומתנהלים בדיוק לפי ה'.

פסוקים יח ו-כג נראים כמעט אותו דבר. למה צריך את שניהם?

נשמע את התלמידים. לאחר מכן נספר סיפור שאולי ימחיש את התשובה:

בארץ רחוקה חי מלך טוב ששלט על ממלכה גדולה. כל הנתינים אהבו את מלכם, שהיה ידוע באכפתיות שלו כלפיהם.

אך יום אחד השתלטו אויבים על הממלכה, והמלך ונתיניו נאלצו לעזוב את הממלכה. המלך הוציא צו דחוף לנתיניו: "אזרחים יקרים, לצערנו אנו נאלצים לעזוב את הממלכה. אנא ארזו במהירות רק את מה שאתם חייבים בשביל מסע ארוך, והגיעו מהר לרחבה לפני הארמון. אני אוביל את המסע. וודאי נחוה חוסר נוחות בתקופת המסע, אנא היאזרו בסבלנות וקבלו הכול

בהבנה. הכול לטובתכם".

הנתינים המסורים ארזו בזריזות ובאו. הייתה המולה רבה. נשים צעירות נותנות יד לילד הקטן, על גבן תינוק במנשא. קשישים שעונים על מקל עמדו והתבוננו במתרחש. גברים טרודים ווידאו שוב ושוב שלקחו כל מה שצריך. נערים ישנו בתוך שקי שינה ונערות התקבצו לקריאת תהילים להצלחת המסע. ולפתע נתנה הפקודה: "מתחילים לזוז!". איש לא מחה. הנערים קמו משקי השינה, הנערות סגרו את ספרי התהילים, נשים בדקו שכל ילדיהן נמצאים, גברים העמיסו על עצמם ציוד, וכולם התחילו ללכת.

הם טפסו הרים וירדו בקעות, והלכו. בקושי עצרו לאכול משהו, אך לא התלוננו. המלך יודע מה הוא עושה. גם כשהחשיך והם המשיכו ללכת – איש לא העז לעצור. רק לפנות בוקר הורה המלך לעצור. אנחת רווחה פרצה מההולכים. סוף-סוף נוכל לאגור כוח לקראת המשך המסע... בעוד הם מתארגנים, מאכילים את הילדים, תופסים תנומה קלה – שוב נשמעה הפקודה: "הולכים!" וכולם קיבלו את הגזרה, התקפלו בזריזות והמשיכו לצעוד. הפעם צעדו רק כמחצית השעה, ושוב עצרו. הם לא ממש הורידו את הציוד כי חשבו שתוך זמן קצר שוב ימשיכו ללכת, אבל הפעם הפקודה בוששה לבוא. שלושה ימים היו במצב של חוסר וודאות, עד שהמלך הורה להמשיך ללכת.

וכך שבוע אחר שבוע, חודש אחר חודש, חודשים רבים עד אשר הגיעו אל מחוז חפצם. פעמים עצרו רגעים מועטים במקום נוח, פעמים עצרו ימים רבים במקום צפוף ולא נוח. אך העם קיבל עליו באהבה את הכול. הם ידעו שהמלך איתם ולטובתם, וזה נסך בהם כוחות כל פעם מחדש.

נשאל שנית לאחר הסיפור: האם כעת ברור יותר מה מרוויחים מתלות מוחלטת בעמוד הענן, ומבינים מדוע הפסוק חוזר פעמיים?

כי הקב"ה הוא המלך שלנו והוא מנהיג אותנו לטובתנו. גם אם לעיתים איננו רואים איך זה לטובה – אנחנו סומכים עליו. הוא איתנו. זה ניסיון גדול באמונה ולכן יש צורך להדגיש זאת פעמיים – ה' מנהיג וקובע מתי חונים ומתי הולכים. לפעמים זה לזמן מועט ולפעמים לזמן רב, לפעמים במקום נוח ולפעמים במקום לא נוח – אבל תמיד זה עבורנו, ולכן תמיד נקשיב לקב"ה ונפעל לפי ההוראות.

הצעות להמחשה:

- קליעה למטרה
- סיפור
- משחק סיכום – אני סומך על חברי – מופיע בחלק של הסיכום

מסרים והפנמה:

פסח שני:

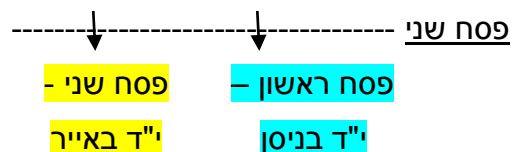
1. לא לפחד ליזום, לקחת אחריות. לא להגיד "אני סך הכול ילד". יש לכם כוח! תאמינו בעצמכם ונצלו את כוחותיכם! אם האנשים הטמאים לא היו פונים מיוזמתם אל משה – לא היה לנו דבר כזה נפלא הקרוי "פסח שני". רק בזכות הפנייה שלהם נקבע חג זה.
2. חזרה בתשובה. תמיד ניתן לתקן. קורה שנופלים (נטמאים), אך הקב"ה ברחמיו מאפשר לתקן, מעניק הזדמנות נוספת. האנשים שביקשו פסח שני האמינו במתן הזדמנות נוספת, ידעו שאצל הקב"ה אפשרות התיקון קיימת.
3. לא לוותר, לא להתייאש. גם אם נראה שמפספסים – לנסות בכל הכוח להשלים. לפעמים זה מצליח. האנשים שביקשו פסח שני לא התייאשו למרות שידעו במפורש שלא יזכו להקריב את הפסח במועדו. אבל הם לא וויתרו. ניסו – והצליחו.
4. מותר להודות שלא יודעים כשבאמת לא יודעים. אפילו משה רבנו, שמסר בעצמו את התורה ישירות מה' – לא ידע הכול ופנה אל ה' בשאלה מה לעשות עם האנשים שטמאים אך רוצים לזכות במצוות קרבן פסח. זו איננה פחיתות כבוד – אלא ענווה!

נסיעה וחנייה על פי הענן:

הקב"ה הוא המלך שלנו והוא מנהיג אותנו לטובתנו. גם אם לעיתים איננו רואים איך זה לטובה – אנחנו סומכים עליו. הוא איתנו. זה ניסיון גדול באמונה ולכן יש צורך להדגיש זאת פעמיים – ה' מנהיג וקובע מתי חונים ומתי הולכים. לפעמים זה לזמן מועט ולפעמים לזמן רב, לפעמים במקום נוח ולפעמים במקום לא נוח – אבל תמיד זה עבורנו, ולכן תמיד נקשיב לקב"ה ונפעל לפי ההוראות.

מבט שלם:

פסח מדבר

הנסיעה והחנייה על-פי הענן – עננים במקרא איתם נפגשנו עד כה: הענן ביציאת מצרים – הסתיר למצרים את עם-ישראל, ליקט לתוכו את החיצים שהמצרים ירו על ישראל. הענן במעמד הר סיני – כיסה את ההר. ענן מעל אוהל מועד – מסמל השראת שכינה. הענן המדובר – כאן במדבר – מפלס את הדרך, מסלק נחשים ועקרבים, בלילה הופך לעמוד אש המאיר לעם.

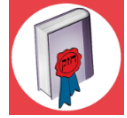
החצרות ושימושן

סדר מסע הדגלים

פניית משה אל יתרו והתחלת המסע

"ויהי בנסוע הארון"

סיכום – אני סומך על חברי:

נתחלק לשלישיות. בכל שלישיה אחד יעמוד באמצע ויעצום עיניו. משני צדדיו יעמדו חבריו. החברים ידחפו בעדינות את החבר שבאמצע מאחד לשני. האמצעי צריך לעמוד כששתי רגליו צמודות זו לזו על הרצפה ואינן זזות. רק גופו זז – לפי החברים ששולחים אותו מצד צד. בצורה כזו כל תלמיד חווה בצורה חזקה מה פירוש לסמוך על הזולת בעיניים עצומות (תרתי משמע). זה ממחיש את ההסתמכות של עם ישראל על הקב"ה שיוביל אותם בדרך הנכונה. ניתן אות והתלמידים יתחלפו, כך שבסופו של דבר כל תלמיד הוא גם מוביל וגם מובל. ניתן לדון לאחר התרגיל: איך הרגשתם? מה היה קל יותר – להיות מוביל או מובל? האם באמת סמכתם על חבריכם ונתתם לעצמכם להישען עליהם?

